

ulydighed etc., samt tidspunktet for det indberettede forhold.

Proceduren for underretning er i øvrigt ikke beskrevet i lovteksten. Forsvarsministeren vil i nødvendigt omfang kunne fastsætte nærmere bestemmelser herom, jf. forslaget til § 21.

Det følger endvidere af stk. 2, at den indberettede har ret til at møde med en bisidder til at bistå sig. Denne oplysning skal ligeledes gives – mundtligt eller skriftligt – samtidig med indkaldelsen. Dette svarer til, hvad der gælder efter tjenstemandslovens § 21, stk. 1, ved indkaldelse til tjenstligt forhör.

Begrebet bisidder er ikke nærmere beskrevet i forvaltningsretten, herunder i forvaltningsloven. Forvaltningsloven bestemmer i § 8, stk. 1, 1. punktum, at en part i en sag på ethvert tidspunkt af sagens behandling kan lade sig repræsentere eller bistå af andre. Myndigheden kan dog kræve, at parten medvirker personligt, når det er af betydning for sagens afgørelse, jf. forvaltningslovens § 8, stk. 1, 2. punktum. Myndigheden kan i visse tilfælde afvise, at bestemte personer medvirker i sagen, jf. § 8, stk. 2.

En væsentlig del af processen efter forslaget til disciplinarlovens § 10 vil som nævnt foregå mundtligt ved samtidig tilstedeværelse af den indberettede og den, der skal afgøre sagen. Undtagelsesbestemmelsen i forvaltningslovens § 8, stk. 1, 2. punktum, om personligt fremmøde må derfor antages at finde anvendelse i et stort antal tilfælde. Genstanden for mødet mellem den indberettede og den, der har disciplinarmyndighed, vil typisk være, at den indberettede skal forholde sig til, om han kan erkende det forhold, han er indberettet for. Dette forudsætter naturligvis den indberettedes personlige stillingtagen. Bisidderens rolle vil derfor først og fremmest være af rådgivende og støttende karakter.

Som udgangspunkt kan den indberettede selv vælge, hvem der skal være bisidder (f.eks. en talsmand eller en fagforeningsrepræsentant). Men myndigheden kan i særlige tilfælde afvise en bisidder, jf. som nævnt forvaltningslovens § 8, stk. 2.

Til stk. 3

Stk. 3 vedrører »afhøringsfasen«, dvs. den mundtlige forhandling om sagen på første møde mellem den indberettede og disciplinarmyndigheden. Det følger af sammenhængen med stk. 1, at disciplinarmyndigheden skal sikre sig, at den indberettede er bekendt med alle oplysninger, der foreligger på dette tidspunkt, dvs. typisk indholdet af indberetningen.

Sagen indledes med, at disciplinarmyndigheden forelægger indberetningen for den indberettede. Dette

vil normalt ske ved, at den indberettede får lejlighed til at gennemlæse indberetningen, der forudsættes at foreligge i skriftlig form.

Under hensyn til, at sagen kan resultere i pålæg af et disciplinarmiddel, har den indberettede ikke pligt til at udtale sig. Om en forklaring i strid med sandheden konkret kan medføre strafansvar, må afgøres efter straffelovens almindelige bestemmelser, navnlig § 164 om falsk anmeldelse.

Retten til at nægte at udtale sig er endvidere begrundet i, at sagen på et senere tidspunkt kan overgå til at blive en straffesag, fordi sagen viser sig at være mere alvorlig end først antaget. I straffesager har den sigtede ikke pligt til at afgive forklaring, jf. retsplejelovens § 752, stk. 1.

Ønsker den indberettede ikke at udtale sig, vil der normalt ikke være anledning til at indhente yderligere oplysninger, og afgørelsen kan træffes.

Finder disciplinarmyndigheden efter at have forelagt den indberettede de foreliggende oplysninger og hørt hans forklaring, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, er processen afsluttet og disciplinarmidlet kan pålægges, medmindre den indberettede har yderligere bemærkninger. Som beskrevet i forslagets § 12, stk. 1 og stk. 4, skal afgørelsen formuleres skriftligt og forkynnes for den pågældende. Dette må antages normalt at kunne ske umiddelbart efter, at processen er afsluttet.

Hvis den indberettede forklarer om sagen, og forklaringen giver anledning til, at der må indhentes yderligere oplysninger, er der ikke grundlag for at afgøre sagen i forbindelse med denne første afhøring, men sagen må udsættes.

Ønsker den indberettede yderligere oplysninger indhentet, skal sagen ligeledes udsættes, medmindre det er ubetænkeligt at afgøre sagen på det foreliggende grundlag, f.eks. fordi der er tale om oplysninger, der ikke findes at være relevante.

Det følger af stk. 3, 2. punktum, modsætningsvis, at kan sagen ikke afgøres på det grundlag, der foreligger på det første møde, må sagen udsættes på grund af behov for yderligere oplysninger. Sådanne oplysninger kan være forklaringer eller oplysninger fra andet militært personel, erklæringer om tekniske spørgsmål etc.

I modsætning til den indberettede kan andet militært personel efter omstændighederne have pligt til at afgive forklaring og til at tale sandt i forbindelse med, at de afgiver forklaring i en disciplinarsag, jf. straffelovens § 162.

Det følger af det militære over- og underordningsforhold, at en befalingsmand har pligt til at medvirke til sagens oplysning. Dette indebærer bl.a., at den, der har indberettet sagen, kan pålægges at afgive forkla-